

Delegațiunile austro-ungare.

Săptămăna acăsta s'au deschis în Viena sfătuirile așa numitelor delegațiuni austro-ungare. Delegațiunile sunt o corporațiune de bărbați din cele două jumătăți ale monarohiei, cari se adună în fiă-care an la Viena, ori la Budapesta, ca să voteze cheltuielile comune pentru armată și finanțe și să controleze asupra mersului lucrurilor în politica esternă, ce o face monarohia. Cu alte cuvinte, ele sunt aproape numai o mașină de votat bugete și cheltuieli.

S'a obișnuit, ca după deschiderea delegațiunilor să meargă și înaintea monarohului. Cu această ocazie monarohul rostește câte-o cuvântare, în care se oglindează starea politicoasă a monarohiei față cu celelalte puteri. De rândul acesta, Majestatea Sa a pronunțat următorul cuvânt:

„In anul trecut situațiunea din Răsărit a dat prilej la îngrijiri în mai multe direcțiuni, cari îngrijiri însă ați, mulțămită pășirii armonice a puterilor, se pot considera ca înălțurate în mod norocos.

„Concertul european s'a dovedit în acest period de timp, ca un factor foarte influențator în aplanarea turburărilor din Orient, și, cu toate că nu i-a succed de-a împiedeca o ciocnire războinică foarte regretabilă între Turcia și Grecia, totuși activității sale necurmte și conștiente are a-se mulțami, că ciocnirea acăsta a fost izolată și în fine s'a sfârșit prin intervenirea puterilor.

„Problema cea mai de aproape a concertului european va fi regularea stărilor din Creta pe baza unei autonomii atât de largi, încât, pe lângă păstrarea drepturilor de suveranitate ale Majestății Sale Sultanului, să dea insulei garanția unui viitor mai bun.

„Cu mulțumire pot să accentuez, că relațiile noastre față cu toate puterile sunt cele mai bune. Ca și până acum, așa și de aici înainte baza neclătinată a politiceii noastre o formează alianța cu Germania și Italia. Nisunița statornică a guvernului meu este susținerea și consolidarea acestei baze.

„Garanțiile păcii, care a existat până acum, s'au sporit prin raportul nostru amical cu Rusia. Intâlnindu-ne repetite-ori cu Majestatea Sa Țarul rusesc și câștigând convingere despre armonia sentimentelor noastre, încrederea reciprocă dintre statele noastre a ajuns la astfel de raporturi, a căror întărire pe viitor nu poate să ne dea decât prospecte măgulitoare.

„Cu sentiment cald de satisfacțiune amintesc despre vizitele cu cari m'a onorat, aici în Viena, și de cu-

rând în Budapesta, *credinciosul meu amic și aliat împăratul german.*

„Nu mai puțin păstrez cu *sentiment de grațitudine amintirea dărilor ce le-am petrecut în România, precum și amintirea reîntorcerei vizitei Regelui și Reginei României.*

„Cea mai de căpeteniă problemă a guvernului meu va fi și de aici înainte *apărarea intereselor păcii europene, și nădăjduesc, că în partea acăsta putem privi cu încredere în viitor...*“

După delegațiunea ungară s'a prezentat înaintea monarohului delegațiunea austriacă cătră care a pronunțat aceeași vorbire în limba nemțescă.

*

După deschiderea delegațiunilor se obișnuiesc, ca Majestatea Sa să țină, cum se dice, „*cerc*“, adică să converseze câte-va timp cu membrii delegațiunilor. În genere Majestatea Sa a fost de astă-dată mai rezervat.

Cu mai mulți dintre delegații unguri a schimbat câte-va cuvinte. Cătră contele Juliu Szapary, care este și președintele congresului catolic unguresc, a observat, că congresul se află înaintea unor întrebări de mare gravitate. Față cu vice-președintele delegației Szell, Maj. Sa și-a exprimat speranța, că proiectul de lege asupra prelungei provisorice a pactului se va primi, deși cu mari greutate, de cătră parlament.

— Szell răspunde, că acăsta ar fi cu atât mai de dorit, cu cât Ungaria după un termen ore-care va trebui să asigure susținerea stării de față a lucrurilor printr'o *lege specială*, pentru care va trebui câte-va timp, și că ar fi foarte regretabil, dacă din cauza lipsei de timp acăsta regulare nu s'ar pute face în Ungaria până la 31 Decemvre, când expiră pactul dualist. Și cu Tisza Kalman a vorbit monarohul mai mult timp. Abatele Molnar din partida poporală a fost pentru prima oră prezentat Maj. Sale cu acăsta ocaziune.

Interesantă a fost conversarea monarohului cu unii delegați austriaci. Cu cei 7 delegați, ce fac parte din partidele obstrucționiste, monarohul a vorbit despre lucruri indiferente. Numai în conversația cu delegații cehi a atins și situația parlamentară.

Cătră delegatul Dr. Engel, împăratul a dis: „Aveți acuma mult de lucru, după „Reichs-rath“ vin dietele. Să sperăm, că toate se vor sfârși bine“. La observarea monarohului, că erași va veni la ordinea dărilor și provisorial pactului, Engel răspunde: „Dorim, Majestate, și sperăm, că se va și primi“.

Pe delegatul ceh Dr. Herold l'a întrebat Maj. Sa: „Acum a trebuit să vă străduți mult?“ — Herold: „Nu, Majestate, durere, că n'avem o lucrare adevărată și serioasă; totă străduirea este în *votările „no-*

minale“. — Impăratul: „Ei, bine, trebuie să căutați a fi de față“. — Herold: „Acăsta tocmai este singurul lucru neplăcut“. — Impăratul: „Trebuie să se sfârșască cu acăste“ (Adică cu obstrucțiunea). — Herold: „Ar fi în interesul tuturor, Majestate“.

Pe vice-președintele camerei vieneze Kramarz monarohul l'a întrebat: „Te-ai recules deja după strapațele ședințelor de nopțe?“

Cătră mai mulți delegați poloni Mej. Sa și-a exprimat dorința, ca provisorul pactului să se rezolveze *pe cale parlamentară*.

Frigurile maghiarisării.

Nu este în totă lumea asta un nēm de omeni, care să-și urmeze mai ou încă-păținare ținta ce și-a pus în viața publică politică, decât chiar „stăpânii“ de ați ai țărilor de sub corōna Sf. Ștefan.

Dumneșu a vrut, ca în aceste țări să locuiescă mai multe nēmuri împreună, împreună să trăiescă și împreună să-și făurască binele și fericirea.

Dăr voința asta a lui Dumneșu e nesocotită de unul dintre aceste nēmuri, cari s'ajungând printr'un noroc orb să pună mâna pe frânele conducerii statului nostru, ajuns astfel mare și tare și ordându-se singur nēm îndreptățit la viața națională, folosește toate căile și mijloacele de-a potopi naționalicesoc pe celelalte nēmuri.

Limba națională este pentru un popor tot ceea-ce poate avé el mai scump și mai sfânt. În limbă zace ființa, sufletul unei națiuni, și fără de limbă națională nu poate să fiă viața națională.

Dușmanii esistenței popoarelor nemaghiare sciindu-o acăsta, s'au pus încă de mult și ou totadinsul, ca desființând limba lor, să le desființeze ou națiuni și, din ceea-ce le-a lăsat Dumneșu, din nēmuri ou viață și dezvoltare națională proprie, să le facă apieri prin contopire.

Pornirea acăsta păgână și în veci condamabilă fierbe și clocote de mult în inimele neamicilor noștri. Ingrădiți bine ou puterea statului, ei au lucrat cu stăruință de fier, ca tot ce se află în țera acăsta numai unguresc să fiă, unguresc să vorbim, unguresc să cântăm, unguresc și éráși unguresc să simțim și să gândim.

Năsocind teoria absurdă, că statul sunt ei și numai ei, au început să nu ne mai slăbescă nici o clipă ou „limba statului“. Statul, ne dice în toate dăile, cere ou să-și învțăți limba fiă de voiă fiă de nevoiă, statul vré să fiă mare și tare, și fiind-că limba lui dirigătoră e limba noastră ungurescă, asta s'o învțăți și s'o cultivați în familiă. în șoolă, biserică etc.

Nu e între noi nici un suflet, care să nu fi simțit amar și dureros urmările acestei șoviniste învțături.

Losinca dată de sus a pus într'o ade-

vărată fierbere societatea maghiară, și începând dela guvern până la cel din urmă oisgar ungar, toți strigă: maghiarisare! maghiarisare!

Pōte că nioi-odată frigurile acestei maghiarisării n'au bătuit mai puternic în simul ungurimei, ca acum în dăile noastre. O mare mișoare s'a pornit de cât-va timp încōce pe terenul maghiarisării numelor. Mișoarea acăsta a căpătat suflet și curagiu mai ales de când ministrul unguresc Perozel a pșit înaintea dietei din Peșta o'un proiect de lege, care are de țintă *maghiarisarea tuturor numelor de comune, munți, riuri, văi*, etc. ale căror numiri nu sunt unguresci.

S'au ridicat în urma acăsta dascălii unguri din Peșta și de aiurea și printr'un apel al lor, cer dela dascălimea din țără să-și maghiarizeze numele. Bidicatu-s'au comerioanți bogăți ou nume străine, cari maghiarisându-și-le au cerut și dela conștii lor să facă tot așa.

Ba pofta maghiarisării a crescut așa de puternic, încât ea cere, ca preoțimea noastră să dea estrase matrioulare *numai în unguresce* — cum s'a întemplat acum deourând în părțile Sălagiului.

E un plan grozav acăsta, planul, ca încet pe încetul înstreinându-ne limba, să ne înstrăineze naționalitatea.

În fața acăstui plan de outropire și nimicire a limbii și naționalității noastre, mare și sfântă datorie are fiă-care dintre noi de a răspunde luptei de nimicire ou luptă viguroasă de rezistență. Nu este lege nioi în ceriu, nioi pe pământ, care să ne potă opri în lupta propriei apărări și conșvării!

Ține-ți, Român, la numele vostru, la limba voastră! Nume mai frumos, limbă mai dulce n'a lăsat Dumneșu pe pământ. Viața voastră, ca popor ou aspirațiun naționale, numai în limbă și prin limbă se potă conserva, numai prin limbă națională vom ajunge la libertate națională, lupta pentru limbă e lupta pentru libertate, — ér un mare și neuitat învățat al nostru dice, că cel ce se luptă pentru libertate, se luptă pentru Dumneșu!

SCIRILE DILEI.

— 7 (19) Novembre

Ciocnire de tren pe linia tramvayului.

Direcțiunea de mișoare a tramvayului ne face cunoscut, că la curba cea mare ce o face linia tramvayului acolo unde intră pe linia gării principale, s'a întemplat ieri o ciocnire a trenului Nr. 19 cu un tren separat, din cauză, că printr'o conturbare a liniei telefonice, nu s'a putut lua dispozițiunea necesară. Paguba cauzată este relativ mică. Vătămări mai serioase de persoane nu s'au întemplat. Se face cercetarea.

mamă leșinată. Opintiri zadarnice! Ea era deja înghețată...

Bieții omeni își perduseră speranța d'a reînșufleți pe acăsta generoasă victimă iubirei sale de mamă, când le veni în gând să pună pe copil cu capul în fața mamei sale.

Mama face o mișcare ușoară, obrazii ei se colōră, ea deschide un ochiu duios și simte o dulce căldură răspândindu-se peste membrele sale amorțite; ea și recunoșce copilul, îl ia în brațe și-l stringe la peptul său și nu-și potă sătura de ajuns inima sa străbătută de duiosie. Chipul monstrului teribil i se infățișază, ce-i drept, în sufletul său; dară îl uită îndată, vędându-și copilul, că respiră... ea e scăpată!

Pentru fiul său un tată mōre pe eșafod.

Loizerolles (cet. Loazerol).

(1794).

În epoca terōrei*) o mulțime

*) Se numesce astfel timpul revoluțiunei franceze, dela 2 Iunie 1793 până la 27 Iulie 1794.

de omeni nevinovați erau închiși în temnițe, condamnați la mōrte, fără deosebire de etate, de sex și de condiție; n'avea cineva decât să răspundă la ultimul apel al temnicerului și să se suie în fatala cărucioră; căci cu greu aveau judecătorii câte odată timp și voință d'a să asigura de identitatea acelora, pe cari i aștepta barda ghilotinei.

În epoca acăsta un tiner, cu numele Loizerolles, apărū înaintea tribunalului revoluționar: el fū condamnat. Tatăl său îi urmă în închisōre; el nu voia să se despartă de fiul său. Bătrân, cu părul alb, el voia să susțină pe scumpul inimei sale în cea din urmă încercare. Dăua în care era să se întempele sentința, tinerul obosit de emoție, abătut, apăsāt, adormise n închisōre. Tatăl său veghia lângă el. De-odată sună clejnița, zăvorul se deschide: temnicerul înșoțit de soldați se presintă cu o listă în mână și numesce pe rând pe nenorociții, cărora le sunase cialsul din urmă. El strigă: „Loizerol-

les!“ Nimeni nu răspunde. A doua oră: „Loizerolles!“ Aceeași linisce... Tata singur auzise acest apel de mōrte. Reclamat însă e fiul său, scumpul său fiu, ale cărui simțuri înțepeniseră prin un norocit somn. O gândire momentană lăucesce în creurul bătrânului: „Ei bine, îl chiamă pe fiul, și va răspunde tata“. Acăsta inspirație de sacrificiu o execută el în tacere. A doua oră i dă viața fiului său. Se presintă, se pune n rindul condamnaților, cari vor merge la eșafod. Dar, înainte d'a părăsi închisōrea, se întōrce spre fiul său, și plecându-se spre el, îi dice: „Dormi, fiul meu, dormi un somn norocit, ce-ți ascunde privirea tatălui tău, care voește să mōră pentru tine. Ah, nu te deștepta prea curând; așteptă ca jertfa să fiă împlinită!“ Nu-l îmbrățișază de témă, să nu-l deștepte; și adresându-se cu vocea grōsă cătră unul dintre soții săi de prinsōre, care îl urmărise cu ochii plini de lacrimi, îi dise: „Oh, te conjur, când se va deștepta și va sci adevărul fatal, li-

niștesce-l, reține-l, ca desperarea lui imprudentă să nu facă cumva jertfrea mea nefolositoare; încunosciințeză-l de ultima voință a unui tată, care are dreptul de a fi ascultat. Îi recomand să fiă supus și-i interdic, de a-și compromite viața acăsta, pe care eu i-am dat'o de două-ori“.

Tatăl părăsesce închisōrea cu grămada celor condamnați; se suie pe eșafod, și aici înaintându-și capul spre bardă, murmură aceste ultime cuvinte: „O Dumneșu meu! veghiază asupra fiului meu!“

Devotamentul mamei pentru copilul său nu vrea să scie de nici un pericol.

Pentru copilul său Contesa de Spadara mōre în ruine și în flacări.

În anul 1783 a fost un cutremur mare în orașul Messina din Italia. O mare parte din locuitorii nefericiti fugiră în port, ca să caute scăpare pe corăbii. Între acăstia era și contele de Spadara și soția sa.

Când se deșteptă soția din leșin și deschise ochii, cea dintăiu între-

O nouă școală românească în Bucovina. „Patria” din Cernăuți aduce îmbucurătoare veste, că este în ajun de a-se înființa o nouă școală românească populară în Suceava. Nr. băștelor de școală se urcă la 130, erau copilelor e 160. Românii din Suceava formează a treia parte a populației.

În amintirea lui Stroiescu. *Duminecă în 9 (21) Nov. c.,* orele 9 înaintea amiezii, se va celebra în biserica română din Gróver *parastasul* anual în amintirea prea generosului bine-făcător al meseriașilor români *Mihail Stroescu*; ér după amiezii, orele 3, în sala de desen a școlilor medii, se vor împărți din fundațiunea ferioitului bine-făcător haine între ucenicii de meserii. Comitetul Asociațiunii pentru sprijinirea învățăcelilor și sod. români. cu totă onóra invită la aceste solemnități pe d-nii membri și pe toți binevoitorii societății.

Predic. În biserica S-lui Nicolae din Brașov-Scheiu va predica poimáne, Duminecă, d-l capelan militar Nicolau *Fizeșianu*, asistând la serviciul divin și ostașii români.

Un „patriot” în temniță. Chudy Hugo nu este Ungur de nascere, dér a fost cunoscut ca „patriot” bun și de aceea a și apucat la un ciolan de ros destul de un-suros, fiind numit comisar la poliția din Budapesta. El trecea ca un fruntaș al societății maghiare din Budapesta și Ungurii se simțeau onorați prin el, așa că și la congresul naționalităților din anii trecutii Chudy a fost trimis din partea căpităniei orașenești cu s'o reprezenteze. Dér Chudy a schimbat oinștea pe rușine, căci tribunul din Budapesta toomai acum l'a osindit la șese ani de temniță pentru defraudarea de bani și falsificarea de acte. Pécot, că înainte de-a intra în temniță n'a apucat măcar să-și maghiarizeze numele, ca cel puțin oinștea să fiá deplină pentru „patrioții”.

Noua „Asociațiune generală a studenților din România” a dat un manifest prin care își precizează atitudinea ce va să urmărească. Ca mijloce de acțiune sunt: Asociațiunea anunță ținerea de conferințe; fundarea școlilor de adulți în orașe și la țară; scoțerea de biblioteci populare, pentru a da poporului, cu modeste mijloce, noțiunile indispensabile de știință; scoțerea unei reviste, care să ducă mișcarea în păturile deja mai conșiente.

Cnnuniá. D-l *George Crivét*, învățător în Sânpetru, și d-ra *Efrosina Crangá* se vor ounnuna Marți, 11 (23) Nov. în biserica română din Sânpetru. — Dorim fericire tinereii părechi.

Societatea „Petru Maior” a studenților români din Budapesta s'a constituit pentru anul școl. 1897/8 astfel: Președinte *George Adam* stud. în drept.; vice-președinte:

Vasilie Virgil Moisil, stud. în med. seoretar: *Ioan Pop* stud. în drept.; cassar: *Camil Velican* stud. în drept.; controlor: *Ioan Fruma*; notari: *Virgil Páusan* stud. în drept. și *Petru Maior* stud. în drept.; bibliotecar *Nicolae Mihulin* stud. în filosofie; arhivar: *Augustin Strățariu* stud. în drept.; econom: *Aurel Cioban* stud. în drept. — În comisia literară: Președinte: *Ilarie Chendi*. teol. abs. și stud. fil.; referent: *Vasilie Virgil Moisil* stud. în med.; membri: *Aurel Cioban* stud. în drept. *Ioan Pop*, stud. în drept. *Ioan Fruma* stud. în drept. *Stan Vidrighin*, stud. techn., *Nicolae Mihulin* stud. în filosofie. — În comisia supra-veghiatóre: *Roman Rudneanu*, stud. med. *Traian Morcan*, stud. în drept., *Victor Pestean* stud. în med.

Febra tifoidă în Bucuresci. De cât-va timp bântue epidemia tifosului în capitala României. Numérul bolnavilor dela școle și institute a crescut așa de mult în timpul din urmă, încât consiliul sanitar a propus închiderea școlilor și a internatelor, ceea-ce s'a și întâmplat dela 1 Noemvre st. v. Marți au fost închise și școlile ce atérná de ministerul de războiu. Școla de ofițeri din Dealul Spii avea în momentul închiderii ei 29 elevi bolnavi de febra tifoidă; asemenea se ivirá casurii de imbolnăvire și în celelalte școle militare. La spitalul de copii erau în aceeași și 32 de bolnavi, și la toate celelalte spitale numărul bolnavilor este destul de mare. S'au luat măsuri energice, s'au instituit comisii pe colorii (arondisminte) pentru asanarea orașului. Unele foi susțin, că cauza principală a lăptrei epidemiei ar fi, ca în filtrele dela Arouda, de unde curge apa prin conductele orașului, s'ar fi depus nisip murdar, în urma căruia apa s'a infectat cu microbi. O anchetă de medici a fost însărcinată a cerceta, dacă în adevér lăptrea epidemiei provine dela apa stricată.

Ferii copiii de arme primejdiosé. O drama din cele mai mișcătoare a emoționat Duminecă orașul Craiova. D-l *Corneliu Miescu*, din comuna *Planița*, județul *Dolju*, venise în oraș cu doi copii ai săi, *Virgiliu* în etate de 5 ani, și *Aureliu* în etate de 3 ani. *Miescu*, plecând în oraș, copiii cari rămăseseră acasă intrară în odaia părintelui lor și începură a se juca. Copilul cel mai mare *Virgiliu*, găsind sub pernă, în patul tatălui lor un revolver cu 6 focuri, îl luă, începă a se juca cu el și chemă și pe fratele său să se jöce. Tot jucându-se ast-fel, *Virgiliu* trase de cocoșul revolverului și glonțul porni, lovind în cap pe micul *Aureliu*, care rămase mort pe loc. *Virgiliu*, speriat de detunătură, de căderea fratelui său și de sângele care țigăise în toate părțile, începu să țipe. La strigătele copilului și la detunătura armei, alergă familia și vecinii cari, intrând în casă, vă

dură pe micul *Aurel* cu capul zdrobit și mort.

Urcarea prețului cerealelor în America. În zilele din urmă prețul cerealelor (bucatelor) s'a urcat de odată și pe neașteptate în America. Causa urcării prețurilor este starea slabă a séménăturilor și vândările mari ce s'au făcut din magazine. Se crede, că urcarea acésta de prețuri se va simți și în Europa cât de curând.

Fir telegrafic special între România și Germania. Directorul general al poștelor și telegrafelor din România a primit din partea colegului său din Berlin, directorul general al poștelor și telegrafelor germane, o adresă prin care li face cunoscut, că Germania este dispusă a înființa un fir telegrafic special între România și Germania. Importanța acestui fir este de necontestat. România va câștiga cu acésta ocaziune, întréga corespondență a Orientului, care până acuma se transmitea prin firele *Filipopol* — *Constantinople*. De ideea facerii acestui fir este legată aceea a înființării unui cablu maritim între *Constanța* — *Constantinople*. Așa fiind, toate depeșile din Germania și Austro-Ungaria vor puté trece cu un mare câștig de iuțelă prin firul român *Bucuresci* — *Constanța* — *Constantinople*, România câștigând taxele ce se i-au la telegramele de transit.

Serata casinei oficerilor, proiectată pe ziua de 20 l. c., nu se va ține.

Consumația bănturilor alcoolice în Anglia. Câte-va cifre convingătoare extrase dintr'o statistică oficială englesă arată, că în 1896, s'a consumat în Anglita 5,503,092 milioane litri de bere. Consumația rachiiului dá cifre și mai spăimântătoare: să ridică la 5 litri de cap pe fiá-care locuitor, împreună cu femeii și copiii. Venitul dat de accize asupra rachiiului, în 1896, s'a ridicat la 16,816,000 livre sterlinge, care face în franci 420 milioane.

Impedecarea născerei bôlelor de copii urméză atunoi, când copilul va avé un organism oțelit și capabil de a rezista, care nu va lăsa a se desvolta germenele bôlei. Sunt diferite preparate medicinale în comerț, cari urmăresc acest scop, dér este în genere cunoscut, că există numai un singur mijloc, care correspunde în toate privințele cerințelor ce i-se face, și acest mijloc este untura de pește (*Leberthran*). Copiilor le vine grétă de a lua oblonuitul *Leberthran*; acest inconvenient se delătură prin *Leberthranul* lui *Zoltan*, care n'are nici gust nici miros réu, și de aceea atât copiii cât și ómenii adulți îl iau bucuros. Depositul general în farmacia lui *Zoltan*. *Bela* Budapesta V. *Nagy-korona-uteza* 22 — unde se capétă cu 1 fl. sticla.

Dela Tohanul nou.

Românii din Tohanul nou lângă Brașov, după cum aflăm dintr'o corespondență, ce ni-se trimite dela un plugar de-ai noștri, au început bagséma să se molipsescă și ei dela trații lor din Tohanul vechi, căci tristele desbinări și neînțelegeri au prins a se ivi și în sinul lor. Acésta s'a dat pe față mai cu sémă cu ocaziunea sinodului parochial, ce s'a ținut zilele acéstea. O parte dintre poporenii voiau să alégă un comitet parochial nou, ér alții sprijiniau pe comitetul cel vechi. Cei dintăii însă au invins, pe comitetul cel vechi l'au trântit și în locul lui au ales un comitet nou în frunte cu învățătorul *Ioan Băncilă* ca președinte. Acum membrii vechiului comitet pörtă ură asupra celor ce au intrat în comitetul cel nou, batjocurindu-i pe uliță și prin cărioime.

Nu-i vorbă, celor ce umblă prin cărioime nu le strică nici puțină batjocură, mai cu sémă decât sunt și membri ai unui comitet parochial, căci deu fețele bisericosei nu se prea potrivește să umble prin cărioime. Dér totuși, batjocura ce-o fac cu ei cei din vechiul comitet pare că-i prea din cale afară. „Le dice, că au fost cătane la honveđi și hoveđii la regiment nu au nici musică și în vreme de bătaie ei nu es din oraș, oi stau numai în orașe și sate de pădesc casele ómenilor să nu între Țiganii de lae să le fure mămăliga”. Vorbe de acéstea trebuie să audă membrii noului comitet parochial din Tohanul nou dela acésta, că-rora ei li-au luat locul.

Dér ar puté să-și țină gura și membrii vechiului comitet, căci după cum se spune în corespondența trimisă nouă, n'au prea fost „coșeri” nici ei până au stat în fruntea treburilor bisericosei. De mulți ani vechiul comitet s'a apucat să clădescă o școală, s'au adunat stinjinii de pécără, s'au ars 80—100,000 de oărămiđi și s'au mai adus și alte jertfe din partea poporului, dér cu toate acéstea școla nu s'a edificat, ér materialul adunat nu-i nicăiri. Déca-i adevérat acésta, apoi nu-i mirare că poporul a răsturnat comitetul și a ales altul în locul lui. Membrii vechiului comitet n'au atunoi nici un drept de-a batjocuri și de-a purta ură asupra celor din comitetul cel nou, ori au fost „cătane la honveđi”, ori nu, oi trebuie să se pocădescă și pe noul comitet să-l ajutore de-a puté face măcar el ceea ce n'a făcut vechiul comitet.

Certele și desbinările să înceteze, căci acéstea nu vor duce la nici un bine pe Tohaneni.

NECROLOG. *Ioan Popovic*, paroch român greco-oriental în comuna *Cristian* (lângă Brașov), membru al sinodului și al comitetului prot., membru în scaunul protopresbiteral, membru al Asociațiunii Transilvane, al „Societății pentru fond de teatru

bare a ei fú: „Unde e copilul meu? Ah, copilul meu!”

Contele 'i spuse, că nu-i fú cu puțință să scape și pe copil; să mulțumescă lui Dumneđeu că cel puțin ei améndoii sunt în viață.

Zadarnice însă 'i fură cuvintele de mângăere.

Cu totă hotărîrea de a-și scăpa copilul, ea se întorce fuga în oraș, intră în casa sa, care era încă nevătămată, printre ruinele caselor vecine. Se repede iute la leagénul copilului său, care durmia liniștit, îl ia în brațe și vrea să iasă cu el afară. Abia însă ajunse la scară, și îndată căđă acésta în ruine.

Biata femeie sta să-și iasă din fire, alérgă zăpăcită cu copilul în brațe dintr'o odae într'alta. Nici o scăpare! În dréptă și în stânga vede numai ruine, și flăcările isbucnesc din toate părțile. Iese în balcon; strigă după ajutor, arătând pe sus copilul său plângător. Töte în zadar! Cu cuvintele desperate: „Ah, copilul meu, copilul meu!” Ea își strînge copilul

la pept, și flăcările o mistuesc împreună cu copilul, ei înaintea ochilor contelui.

Numai mama e în stare să înmóie inima împetrită a fiului său.

Veturia mama lui *Coriolan* în tabéra *Volscilor*.

Coriolan era unul dintre cei mai fruntași boeri ai Romei.

Dénsul desprețuia pe poporul de jos și era dușmanul lui de mörte.

Odată, aprins de ură, 'i scăpară nisce cuvinte nechibzuite, förte vătămătoare, împotriva poporului.

Acésta se înturiá gróznic asupra-i și umbla să-l omóre.

Coriolan fugi din Roma la *Volsci*, cari erau dușmani aprigi ai Romanilor.

Să puse în fruntea acestora și plecă să-și résbune asupra Romei.

Spaimă și cutremur cuprinse pe Romanii, când înțeleseră vestea acésta.

Ei trimiseră soli la densus, pe unii dintre cei mai străluciți boeri români, ca să-l imblândescă, dară nu isprăviră nimica.

Trimiseră apoi o cétă de preoți, îmbrăcați toți în haine de sərbătóre, dar nici acéștia nu-i putură înmuia inima.

În sfirșit plecă în tabéra *Volscilor* o deputație din cele mai strălucite femei din Roma, între cari se afla și soția și mama lui *Coriolan*.

Nici ele nu isprăviră la început nimic. Inima lui *Coriolan* era tare ca pétra.

Când însă mama sa *Veturia* se aruncă în genunchii înaintea lui; când începă ea a se văera, plângend, că a născut un trădător de patrie, atunoi se frânse inima îndărjită a fiului său.

El îmbrățișă și sărută pe scumpa sa mamă și dise: „O, mamă, Roma ai scăpat'o, dară pe fiul têu l'ai perdut!”

Și așa s'a și întâmplat. Căci întorcându-se cu *Volscii* săi acasă, fú apucat și sfășiat de acéștia.

Episcopul Policarp la examenul unei fetițe de 10 ani.

Un episcop era odată la un examen într'un sat. Aici, auzind el res-

punsurile înțelepte ale unei fetițe, îi puse acésteia întrebarea, dacă scie „cât au cheltuit părinții săi cu ea!”

Fetița, deși se pricepea förte bine să facă felurite socoteli în cap, tăcea și părea surprinsă. „Ei bine”, dise episcopul, „socotéla asta o vom face împreună. Ce cređi tu, draga mea, fi-va prea mult, de vom dice că cheltuiala părinților tői pentru mâncare, pentru haine, albituri și alte trebuințe ale tale să urcă pe ți la 10 cruceri?”

„Nici decum”, dise fetița cu curaj, „eu cred că ceva mai mult.”

„Și ce cheltueli cređi tu că au pe ți părinții tői cu tine?”

„Pentru mine cheltuesc ei cel puțin 20 de cruceri pe ți.”

„Câte zile are o lună?”

„O lună are 30 de zile, socotită una cu alta.”

„Bine, scii tu însă, câți cruceri cheltuesc părinții tői pentru tine într'o lună?”

„Pentru mine cheltuesc ei într'o lună 600 de cruceri, séu 6 fiorini.”

român" etc. etc., a încetat din viață în 5 Noemvre v. s.era la orele 11 și 30 m., în etate de 69 ani, în al 50-lea an dela ferici-ta sa căsătorie și în al 49-lea al preoției sale. Despre această durerosă pierdere, fiu, frații, sora, nurorile, nepoții și nepoțele răposatului încunoscînteză cu adîncă in-tristare pe tôte rudeniile, pe toți amicii și cunoscuții. Rămășițele pămîntesci ale mult regretatului se vor ridica din casa proprie și se vor depune spre vecinică odihnă în cimiterul bisericii române gr.-or. din Cris-tian, Vineri, în 7 Noemvre v. la ora 1 p. m.

Fia-i țărina ușoră și memoria bine-cuvîntată!

Cristian, în 6 Noemvre v. 1897.

Avis

Domnilor învățători.

Imi iau voie a aduce la cunoscința pu-blică a Domnilor învățători, că în curînd va apăre de sub tipar o edițiune nouă din: „Istoria patriei și elemente din Istoria uni-versală pentru școlile populare“ lucrată de subscrisul. Edițiunea acasta va apăre în editura librăriei Heinrich Zeidner din loc ou prețul de 25 cr. broș. Cei ce ar comanda la vre-o librărie esemplare din cartea acasta și li-s'ar trimite altele de alt autor sub di-ferite pretexte, sunt rugați respectuos din parte-mi ca pe lângă refuzarea comandai să binevoiască tot-deodată a mă încunoscîi-nța despre cas și pe mine prin o cartă postală.

Tot la librăria H. Zeidner se află în comisiune și „Gramatica limbii românești“ cursul II, lucrată tot de subscrisul, cu pre-țul de 30 cr.

Pentru oricare dintre aceste cărți, cei-ce comandă mai multe esemplare pri-mesc un rabat corîspunzător, după cum s'a și acordat deja cu sus numita librărie.

Brașov, 6 (18) Noemvre.

Cu deosebită stimă colegială:

I. Darius.

Învățătorii poporali în America nordică, (Statele-unite).

II.

Starea instrucțiunii publice în Statele-unite se arată în „Report of the Secretary of the Interior“ (Volume V. Washington Government Prin-ting office 1896), care se es-tinde pe 2290 pagini, dintre cari două tomuri edate de „Bureau of education“ prin Wiliam T. Harris raportéză despre instrucțiunea pu-blică a poporului. În acestea se cu-prinde, ce e drept, și raportul des-

pre starea instrucțiunii poporale din întregă lumea.

Statele-Unite în anul 1893/4 după statistica din urmă au avut 67 milioane 891,380 locuitori. În șco-lele poporali, (primary school și se-condary school) au fost înscriși 13 milioane 935,977 copii, adică: 10-53% din suma totală a locuitorilor. Anul școlastic (timpul de lucru) a constat din 139 zile. Numărul școlilor a fost 235,529, a învățătorilor 388,007, din-tre cari bărbați 124,768, femei 263 mii 238. Salarul învățătorilor a fost în calcul rotund pentru bărbați câte 111 flor., pentru femei câte 94 fl. 70 cr. la lună.

Spesele cu susținerea școlilor socotite după numărul mijlociu al școlărilor, cari frecuentéză școla fac 46 fl. 37 cr. de fiă-care școlar. În marele oraș Chicago însă se vin de fiă-care școlar 116 fl.; cele mai mici spese sunt în Baltimore, unde se vin numai câte 61 fl. 12 cr. Eță pentru ce acolo poporul e atât de cult și avut. Școla e fundamentul fericirii lui.

Preparandii publice susținute de autorități au fost 160 cu 1561 profesori și 37,899 elevi. Preparandii private 238 cu 1086 profes. și 27,995 elevi. Afară de acestea candi-dați de învățători, cari și-au căști-gat calificațiune la universități etc. sunt 14.873 înși.

Sianle.

Datoria preotului în biserică și în societate.

„Voi sunteți sarea pămîntului: Er de se va strica sarea, cu ce se va săra?“

(Mateu V., 13).

II.

Încă dela începutul creștinismu-lui, propovăduirea evangheliei de că-tră apostolii trimiși de Mântuitorul Isus Christos s'a săvîrșit prin sin-gurul mijloc al predicii, învățînd pe omenii evangelia. Apostolii dér, acești neobosiți servitori ai împărăției lui Dumneșeu pe pămînt, se cuvine să fiă model tuturor păstorilor bisericii cari au aceeași sacră însărcinare de-a continua cu același zel opera până la sfîrșitul lumii, conducînd turma ce li-s'a încredințat, la calea adevê-rului și a moralei creștine.

Dacă cercetăm viața Mântuito-rului, vedem, cum El străbătea ce-

tățile, orașele și satele predicînd pretutindenea cuvîntul lui Dumneșeu și spuind apostolilor săi, că acesta li este nutrimentul.

Importanța datoriei de a pre-dica poporului adevărurile credinței o arată Mântuitorul nu numai prin esemplul vieții sale, ci face din-tr'însa cea mai esențială și cea mai dintăiu poruncă a sa: „Mergînd învê-țați tôte popóarele, botezându-le“ etc.

De aci dér se vede foarte clar, că predica cuvîntului evangelic este cea dintăiu datoriă a preotului; ér săvîrșirea tainelor și ceremoniilor religioase vin în urma acesteia. Pen-tru aceea Sântii părinți ai bisericii au legiuit, ca preotul mai 'nainte de a împărtași s. taine, să facă învê-tură și să lumineze sufletele credin-cioșilor asupra tainei, ce primesc. Acastă primă datoriă, avînd'o apos-tolii, ca cea mai sacră, nu lipsiră un singur moment dela împlinirea ei.

Marele apostol al neamurilor scrie cătră Timoteiu: „Propagă cu-vîntul, stai supra cu vreme și fără vreme, muștră, cîrtă, îndemná, cu tótă îndelunga răbdare și învê-țură“.

Dacă astăzi religiunea s'a slăbit și moravurile cele rele au prins ră-dăcină în popor, cauza acestui réu în mare parte trebuie s'o atribuim lipsei de predicatori în biserică.

În creștinism sunt principii fórte înalte, adevăruri eterne, cari nefiind esplicate și desvoltate, nu numai ré-mân neînțelese, ci se pot lua chiar în înțelese contrar. Aceste adevăruri ale înțelepciunii ceresci, pentru ca ele să fiă lumina omenirii în întu-nerecul vieții; conducătorul sigur al ei în imensul labirint al opiniu-nilor atât de felurite și schimbătore, acestea caută să se esplice de con-ducătorii religiunii, ca astfel să se vestescă cu putere multă spre pli-nirea evangheliei; căci o învățatură, o lege nepublicată nu are nici un efect, de-orece nimeni nu este îndă-torat să credă ceea ce nu scie și nimeni nu înțelege evangelia, dacă nu 'i s'a vestit, precum dice aposto-lul Pavel: „Cum vor crede ceea ce n'au auđit, și cum vor auđi fără predicator?“

Póte mulți vor dice, că nu este de lipsă a-le mai repeți învățăturile și datoriile lor creștinesc. Dér, ore, care putere ar fi mai nemerită spre a corecta moravurile, a îmblândi pa-timele și a desvolta în sufletul omu-

lui sentimentul iubirii de umanitate? Care altă putere, decât cuvîntul lui Dumneșeu ar puté fi adevăratul edu-cator, conducător și instructor al omului?

Ca să ne putem convinge, că numai acasta este singura putere spre a îndrepta moravurile cele rele, că numai lăudînd virtutea și biciuind vițiul se póte moralisa o societate, este fórte destul să înțelegem și din împrejurarea, că însă-și eterna înțe-lepciune a lui Dumneșeu n'a între-buinaț decât acest mic mijloc, pre-dicînd lumii evangelia prin însuși Fiul Său, pe care îl și numi „Cu-vîntul“.

Mântuitorul Isus a đis aposto-lilor săi: „Mergînd în tótă lumea, propagați Evangelia la tótă zidirea“. În aceste Sante cuvinte se arată în destul cât este de neapărată și cât de folositoare predicarea evangheliei în biserică.

Conciliul al VI-lea impune cu mare asprime predica, și dice: „Mai marele bisericii, episcopul său pres-viterul, în tôte zilele, ér mai ales în tôte Duminecile să învețe pe omenii Dumneșesile porunci, și să le spu-e nu dela sine, ci precum le au pri-mit dela Sântii Părinți“. (Canon. 19). Ér Sântul Ioan gură de aur dice: „Acasta este mie preoția, a propaga și a bine vesti“. (Cuvîntul 29).

Datorița preoților de a învăța în biserică în Santele Dumineci și Sărbători pe poporul încredințat lor, este una dintre datorințele cele mai frumóse, înalte, salutare și sante, pe cari preoții cu conștiința sinceră sub cea mai grea răspundere trebuie să le împlinescă.

Mântuitorul Isus Christos, mân-tuitorul genului omenesc, cu multă sudóre, în miserie, în nenumărate necasuri și persecuțiuni a învățat poporul și tinerimea cele ce sunt de lipsă omului pentru dobîndirea fe-ricirii celei adevărate. El a înteme-iat biserica creștină drept credin-cioasă, ca ea să învețe pe toți fi săi, și pe toți să-i fericescă prin în-vêțătura cea sântă, adusă din cer pe pămînt.

Mântuitorul doresce dela toți preoții, căroră li-a încredințat turma lui spre a o păstori, ca în datoria de-a învăța poporul și tinerimea să-l imiteze pe dînsul, vestind și ei cu tot zelul cuvîntul lui Dumneșeu.

Prof. Dr. Elefterescu.

„Și câte luni sunt într'un an?“
„Intr'un an sunt 12 luni, și cheltuiala părinților mei pentru mine într'un an face 72 de florini“.

„Bine, dragă, te pricepi bine la socoteli. Ean spune-mi însă de câți ani ești?“

„De 10 ani“.

„Ce cheltuială au avut așa-dară părinții tîi în timp de 10 ani, dacă într'un an au cheltuit pentru tine 72 de florini?“

„Șapte sute două-zeci de florini“.

„Bine ai răspuns, așa e! Dar aici nu este socotită cheltuiala pă-rinților pentru doctor și doctorii, când erai bolnavă și mai sunt și alte mărunțisuri, cari nu sunt soco-tite aici. — Apoi mai pune încă, draga mea, cât a avut de lucru buna ta mamă pentru tine, mai socotesce în sfîrșit nopțile nedurmite, care le-a veghiat ea lângă patul tîu, și gri-jile și ostenelele tatălui tîu, pentru susținerea familiei tale. Potu-se so-coti în bani grijile și suferințele lor?“

„Nici într'un chip“.

„Ei bine, acestea și multe al-tele, câte le-au primit copiii dela pă-rinții lor, precum d. es. crescerea bună, învățătura la școlă ș. a. nu se

pot socoti de fel în bani. Așa-dară, cum veți putea voi, copiii, răsplăti cheltuelile cele multe și tot binele, ce l'ați primit dela părinții voștri din ziua cea dintăiu a vieții vóstre?“

„Așa că ne vom purta bine și ne vom strădui să le facem tot bucurie“.

„Așa e, fetiță, purtarea bună a copiilor este banul cel mai bun și cel mai plăcut lui Dumneșeu și părin-ților, cu care puteți plăti aceea, ce sunteți datorți pentru binele, ce vi-l'au făcut părinții voștri“.

Arhanghelul Michail ca nănaș.

Apoi ci-că a fost odată, odată, fórte de mult; când a fost, nu sciu nici eu să vă spun. A fost un om și o muiere, cari aveau o pujdină de copii: cu totul doi-spre-zece. Nă-nașul lor încă se spăriașe în urmă de atăța copii și când venea să-l cheme ca să boteze, fórte cu greu se hotăra, căci pe fiă-care fin său fină, după obicei, trebuia să-i dăruiască tot-déuna cu câte ceva. Astfel în cele din urmă intrase frica în el, că finii o să-l sărăcescă de tot.

Intr'o bună dimineță, écă, că

nănașul se pomenesce de nou cu finul său, rugându-l ca să-i boteze pe al trei-spre-zecelea copil. Nănașul a îngălbenit și după-ce s'a gândit puțin, i-a spus finului său verde, că de astă-dată să facă bine să-l ierte, dér' el nu-i mai boteză; caute-și pe cine o vré de nănaș mai incolo, că el s'a săturat de atăția finii.

Ce să facă bietul om? A plecat supărat și îngândurat în lumea largă, să-și caute alt nănaș. Dér nu merse tocmai mult pe drum și se întelni cu un om bătrân și alb-alb, ca o oiă. Bê-trânul, cum se întelnesce cu omul nostru, îl intrébă, unde merge așa îngândurat. El îi răspunse, că-și caută alt nănaș pentru al trei-spre-zecelea copil al său, că cel care i-a fost până aci, nu vré să-l boteze.

— Bine, atunci ia-mă pe mine de nănaș, că eu ți-l botez bucuros, đise bătrânul.

— Așa! 'Mi pare fórte bine, dér' cine ești tu?

— Eu? Cine sunt eu? Eu sunt chiar Dumneșeu.

— Dacă ești Dumneșeu, să ierte Sfinția Sa, dér nu ți-l pot da de fin, că nici Sfinția Ta nu faci dreptate: unuia îi dai prea mult, de nu mai

scie ce are, ér altuia nu-i dai nimic, ci numai necasuri, și astfel e silit să trăescă ca vai de el în lumea acasta rea și blăstemată.

Cu acestea se despărțiră și ple-cară, fiă-care în drumul lui. La căți-va pași omul nostru se întâlni cu un alt călător și spunîndu-i și ace-stuia pățania sa, acesta încă se în-voi numai decât, ca să-i fie el nănaș.

— Dér vréu să sciu mai întăiu cine ești tu?

— Eu sunt diavolul.

— Piei, ucigă-te sfânta cruce, drace, dér' cum să-ți dau eu ție co-pilul meu, că tu ești tartorul tutu-ror réutăților și neînțelegerilor din lume; cautăți de cale, că nu ți-l dau!

Ast-fel se despărțiră și omul plecă mai departe, dér nu merse toc-mai așa mult și se întelni c'un preot.

— Blagoslovesce, cinstite pă-rinte!

— Dumneșeu să te blagoslo-vescă, fiule, dér ce cauți și unde mergi?

— Ce să caut, cinstite părinte, écă caut și eu un nănaș la al trei-spre-zecelea copilăș, că nănașul meu de până aci nu mai voesce să-mi mai boteze.

Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiiului.

Am primit din Sibiiu „Raportul general al comitetului central al Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului pe anul 1896“. Din acest raport vedem cu bucurie, că Reuniunea din vorbă continuă de-a desvolta o activitate rodnică, lucrând cu mult zel pentru binele și înaintarea țeranului nostru agricultor.

În decursul anului trecut s'au ținut întruniri agricole în cinci comune. Cu ocaziunea acésta comitetul a trimis la fața locului reprezentanți din sinul său, cari au ținut poporului prelegeri, dându-le povește de mare folos pentru trebuințele lor economice. Așa s'a ținut o întrunire agricolă în *Cornățel* sub conducerea presidentului D. Comșa, care a ținut un discurs despre cultura pământului după comasașă și despre ținerea vitelor, ér secretarul Reuniunii, d-l V. Tordășan, a vorbit despre însemnătatea tovarășiiilor agricole. Au luat parte la întrunire și deputațiunî din Avrig, Săcădate și Gușterița, în frunte cu preoții și învățătorii. Altă întrunire s'a ținut în *Porcești*, dér aci întrunirea n'a succés cum ar fi trebuit, de ôre-ce, durere, între fruntașii satului domnesc neînțelegeri.

Mult mai bine a succés întrunirea în harnica comună *Mohu*, ai căreia bravi economi români au înființat din arénda pășunatului de iernă un fond de vre-o 9000 fl., pe care în bună înțelegere l'au împărțit astfel: 100 fl. pentru fondul pompierilor din Mohu; cu 500 fl. s'a pus temelia unui fond de asigurare contra focului; 1000 fl. bisericeii române gr. or. pentru susținerea școlii sale confessionale, ér cei-lalți bani se vor întrebuința pentru înființarea unei „Insoțiri de credit, sistem Raiffeisen“ ast-fel, că cu cvota de câte 10 fl. se înscriu de membri ai insoțirii toți părtașii fondului, ér prisosul banilor trece ca fond neatacabil al insoțirii. Insoțirea s'a și constituit deja. Tóte acestea s'au făcut prin întevnirea și cu ajutorul comitetului Reuniunii, care a pus basă și la înființarea unei „toverășii agricole“ în Mohu.

Brav s'au purtat și locuitorii români din *Gușterița*, cari în urma discursului presidentului D. Comșa au pus și temelia unui fond bisericesc-școlar de bucate. Bine a reușit și întrunirea din *Veștem*, unde poporului i s'au ținut prelegeri despre cultura fânățelor și a pomilor, despre folósele tovarășiiilor agricole și a Insoțirilor de credit rurale sistem Raiffeisen. E speranță, că bravi veștemeni vor înființa în curénd o ast-fel de insoțire de credit.

Tot în anul trecut Reuniunea a aran-

giat și o *esposițid de vite de prăsilă cu premii* în comuna *Fofeldea*.

Mult a lucrat Reuniunea și pe terenul culturii pómelor, procurând din fondul Reuniunii diferiți altoi, cari au fost împărțiți membrilor din Roșia săsescă, dându-li-se povește practice și asupra plantării lor. În *Seliște* s'a ținut sub conducerea președintelui și a membrului din comitet I. Chircea un *curs de altoit pomi*, la care a participat întrégă tinerimea școlară din *Seliște*, *Vale*, *Tilișca* și *Galeș*, precum și mai mulți preoți, învățători și țerani fruntași. Între 50 membri din diferite comune s'au împărțit gratuit anumite cantități de séménte măestrite (de trifoi, napî și luteră).

Tovărășii agricole există în *Seliște*, *Sebeșul săsesc*, *Lanorém*, *Gura rîului*, *Roșia săsescă*, *Săcădate*, *Avrig*, *Sibiel*, *Apoldul românesc* și *Mohu*. Aceste tovarășii s'au dovedit a fi fórté folositoare. Membrii își procură împreună mașini și alte unelte pentru lucrarea pământului, pe cari le folosesc pe rënd, ajutându-se împrumutat.

„Insoțiri de credit sistem Raiffeisen“ există în *Roșia săsescă* și în *Apoldul românesc*, aflându se améndoúe în stare înfloritóre.

Membri are Reuniunea cu totul 488; averea totală a ei face 3040 fl. 10 cr., dintre cari 1250 fl. constituie fondul neatacabil.

Din acestea se póte vedé, ce folóse mari aduce acésta Reuniune poporului român din comitatul Sibiiului. De dorit ar fi numai, ca poporul nostru din tóte comunele s'o îmbrățișeze și s'o sprijinésă.

Starea agricolă în România în cursul lunii Octomvre.

Din buletinele lunare primite din țeră, starea agriculturii României în luna trecută se póte resuma astfel: *Semănturile de toamnă* nu s'au putut face în tótă țera în condițiunî favorabile, din lipsă de ploii la timp. În general ele au fost întârțiate, așa că prea puțin s'au putut efectua în luna Septemvre; în cele mai multe județe din țeră aceste semănturî au fost amânate — și numai grațiă ploilor, cari au căcut la începutul lunii trecute, în județe s'a putut séména cea mai mare parte de grâu.

La finele lunii trecute, situația în ce privesce cultura grâului era mai îmbucurătoare, decât cea notificată la începutul lunii trecute. Arăturile însă s'au făcut greu și sunt bulgăroșe tare.

Rapița, după cum se vestesce din aprópe țera întrégă, nu dá multe speranțe. În unele părți s'a renunțat aprópe la séménarea ei din pricina secetei și a risicu-

lui prea mare; în altele, desi s'a séménat la timp bu speranță, că va ploua în urmă, rapița însă neputénd răsări din pricina secetei, s'a procedat la întórcerea locurilor; în altele, s'a séménat chiar de două ori; în fine, în unele localități, unde condițiunile au fost mai favorabile, séu a răsărit rar séu a fost atacată de vermi la începutul lunii, cari însă odată cu aspirarea timpului au amortit. Acest tablou ne arată o slabă recoltă de rapiță pentru anul viitor. Numai din jud. Buzéu și Făloiușe comunică, că desi s'a séménat puțină rapiță, ar fi însă frumoșă.

Sféccele, după cum s'a notificat luna trecută, au dat un rezultat satisfăcător pentru un început. Din *Dambovița* se anunță, că cultura sféccelelor a reușit bine.

Porumbul. Recolta lui este terminată în tótă țera, ba în unele părți s'a și desfoiat și pus în coșare.

Vile. Din cauza brumelor cauzate pe la începutul acestei luni în multe podgorii au degerat vârful jórdelor, mai ales, oá rémăsese și cam crude. Vinurile vechi s'au scumpit mult, bune séu slabe, se plătesc între 5 și 12 lei decalitru.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 18 Noemvre. „Magyarország“ de ađi publică scirea senșatională, că scopul călătoriei ministrului de esterne Goluchowski la Monza ar fi fost de-a căștiga aprobarea Italiei pentru anectarea Bosniei și Herțegovinei la Austro-Ungaria. Se dice, că Germania, Rusia și Franca și-ar fi dat invoie. Turcia, care a fost cu totul ignorată, a rémăs fórté neplăcut impresionată când ambasadorul ei din Roma i-a notificat acest plan. „Magyarország“ crede a sci, că anectarea se va publica prin Ianuarie viitor.

Constantinopol, 18 Noemvre. Un consiliu de miniștri ținut sub presidenția Sultanului a decis, ca Pórta să dea Austro-Ungariei deplină satisfăcție.

Viena, 18 Noemvre. Un raport sosit la ministeriul de esterne arată, că *conflictul cu Turcia este deja rezolvat*, deóre-ce Pórta a primit tóte condițiunile reclamate de monarhiă, ca preț al satisfăcțiunei.

Viena, 18 Noemvre. Pe linia ferată Viena-Eger, la gara Hovasdoviț, s'a întâmplat o mare nenorocire. O locomotivă a isbit într'un tren de persoane, sfărîmând două va-

góné. Cinci-spre dece persoane au fost grav rănite, ér altele mai ușor. Jertefele nenorocirei au fost scóșe de sub fărîmăturile vagónelor și transportate la nisce ospétării.

Scire teatrală. Sâmbătă în 20 Noemvre se începe stagiunea *teatrală germană din Brașov* cu piesa nouă: „Das grobe Hemd“ de Calweis. Abonamentele se primesc până Vineri în 19 Noemvre séra la 6 ôre în biroul de teatru și concerte la colțul promenadei de jos și în persoană prin d-l A. Rosner. Tot-odată se vënd în acest birou bilete-bloc pentru tóte locurile număróate. Aceste bilete-bloc conțin una câte 12 cupóne. Cel ce dá la oasă astfel de cupon, primește biletul respectiv, fiă balcon, fotoliu, parchet etc. Prețurile pentru 12 cupóne sunt aceleași, ca și un abonament pentru 12 reprezentații, și adeocă: balcon 12 fl., fotoliu 10 fl., parchetul I 7 fl., parchetul II și așa numitele „Raugsitze“ 5 fl., parter sus și parter loc de intrare jos 4 fl. Biletele-bloc sunt a-se recomanda familiilor și societăților și pot fi cumpérate în fiă-care și fără considerere la abonamentele limitate.

Literatură.

A apărut „Istoria lumii“, talmăcoită de preotul *Constantin Moraru*, din cartea nemțesă a doctorului *Th. B. Welter* și întocmită pentru folosul poporului român. *Partea întâia*: dela început până la istoria Grecilor cu mapa Asiei. Editura gazetei populare „Deșteptarea“ din Cernăuți. *Prețul 50 cr. cu porto 55 cr.*, séu 1 leu 50 bani. Cartea acésta este întâia Istorie a lumii în limba română și, fiind scrisă într'o limbă populară de tot ușoră, o recomandăm fiă-cărui Român. Cu deosebire pentru popor e cât se póte de bine întocmită, fiind însoțită cu esplanțiuini clare și ușor de înțeles pentru toți căți soi u ceti. Spre a înlesni răspândirea acestei prețioșe cărți și între poporul dela noi, s'au depus esemplare pentru vëndare și la administrația „Gazetei Transilvaniei“, de unde se póte procura de-a dreptul în ori ce moment.

În stabilimentul grafic al d-lui I. V. Sococ din București (Strada Berzii 59) a eșit de sub tipar: **O expedițiune română în Africa**, de *Dimitrie N. Ghica* (Comănești). Este un volum elegant, de peste 200 pag. cuprinđénd numeroșe ilustrațiunî și 1 hartă. Opul e dedicat de autor Majestății Sale Regelui Carol. — Un esemplar costă 8 lei și se află de vëndare la tóte librăriile din România.

— Bine, decă nu voiesce, dă-mi-l mie, că ți-l botez eu.

— Să ierți, cinstite părinte, dér sfinției Tale nu ți-l dau, că una dicit și alta faci:

Una-ți serie ție 'n cărți
Ș'alta faci pe d'alte părți.

Cu acestea se despărțiră, dér n'a mers cât o svêrlitură de petró și s'a întâlnit cu un advocat.

— Bună ziua!

— Bună ziua!

— Dér unde, încătrău mergi om bun?

— Unde păcatele mele să merg; ecă merg și eu să-mi caut un nănaș la al trei-spre decelea copilaș.

— Decă stă tréba așa, atunci dă-mi-l mie, că ți-l botez eu.

— Dér cine ești tu?

— Eu sunt păzitorul legii: sunt advocat.

— A! Avocat-devocat, care succese legea cum gândesce, dér nici odată n'o păzesce; până nu ia dece piei de pe un om, nu-i dá pace. Nu, nu, ferescă Dumneșeu, nu ți-l dau ție. Cu acestea se despărțiră și la căți-va pași se întâlnește c'un alt om, căruia spunéndu-i scopul călătoriei sale, se învoesce a-i fi el nănaș.

— Dér ași vré mai întâiu să știu, că cine ești tu și numai după aceea să ne învoim.

— Eu sunt doftor.

— Decă ești doftor, atunci nu ți-l dau, că cine ajunge pe mâna ta, e vai de el, nu-l mai lași cu viață. Numai mórtea ta-i scăparea lui. Nu, du-te sănétos, unde ai de dus și lasă-mé în pace, că nu ți-l dau. Despărțindu-se și de acesta plecă gânditor mai departe, când de-odată îi ese în cale un alt călător. Dându-se améndoii în vorbă și spunéndu-i, ce caută, călătorul se invol a-i fi el nănaș.

— Mai întâiu vréu să știu, că cine ești, căci numai așa 'mi dau copilul să-mi l botezi.

— Eu sunt arhanghelul Michail,

care iau sufletele ómenilor.

— Tocmai bine, ție ți-l dau bu-

curos, că numai tu faci dreptate în lume; tu nu cruți nici pe mare, nici pe mic, nici pe bogat, nici pe sêrac, nici pe tîner, nici pe bêtân.

Cu acestea plecară spre casă, unde arhanghelul îi boteză copilul, pe urmă se făcú și un pic de cumeetrie, după cum îi dedú mâna bietului om sêrac cu o casă de copii. Cu

acestea arhanghelul și-a căutat de trebă, că multe avea să isprăvescă în lume. Pe la cumătru-séu n'a mai dat multă vreme. Într'o di însă, pe când finul séu era fecior mare, arhanghelul Michail se abătú și pe la cumătru-séu, ca să-l cerceteze. Bucuria era mare între toți, când se mai vedură érași după atâta ani. Cu prilegiul acesta cumătru a rugat frumos pe arhanghelul Michail, ca să-i dea și finului séu vre-o meserie în lume, că acum e fecior mare și caută să și căștigue și el singur pânea cea de tóte zilele, ér cumătrul l'a rugat să-l vestescă înainte, când va avé să móră, ca să scie când să fiă gata.

Arhanghelul se invol și ducéndu-se cu finu-séu într'o pădure, îi săpă o buruénă din pământ și i-o dete în mână cu cuvintele: „Veđi, finule, buruéna acésta e buruénă de léc pentru tóte bólele; orî pe cine vei atinge cu ea, îndată se va face sănétos, orî de ce bóla ar fi cuprins. Numai un lucru să bagî bine de sémă, că eu la orî-ce bolnav, unde vei fi chiămat, sunt de față. Decă voiú sta la capul bolnavului, poți să-l atingi cu buruéna acésta și se va face sănétos, decă însă voiú sta

la picioare, atunci poți să-i spui bolnavului, că nu mai scapă, și eu în curénd îi voiú lua sufletul“. Finul a sărutat mâna nănașului și i-a mulțămít frumos pentru darul primit. Cumătrului de asemenea i-a spus arhanghelul, că mai 'nainte îi va arăta prin nisce semne sosirea mórții sale.

Cu acestea s'au despărțit érași și a plecat fiă-care în tréba lui. Feciorul s'a apucat de meseria, ce o primise. Lua în tótă ziua de-a lungul și de-a latul satele și orașele strigând pe drum: „Eu sunt doftorul, care vindec fără greșelă, pe orî-ce om de orî-ce bóla“. La orî-ce bolnav era chiămat, el îl atinge cu buruéna cea făcétóre de minunî și se vindeca îndată fără greșelă. Cu acésta, veđi bine, ș'a adunat fórté mulți bani.

Odată se bolnăvesce fórté réu împératul din aceea țeră. Chiămat'a el pe toți doftorii din lume să-l lecuésă, dér' înzadar, că nici unul nu putea să-i ajute nimic. Bóla crescea din di în di, durerile erau tot mai cumplite și slăbiciunea tot mai mare. Doftorii îl hotărîseră de mórte, dér nu îndrăsneau să-i spună. Impératul vëndénd, că doftorii nu mai pot ajuta nimic, se gândi el, că are să móră,

HIGIENA

O bôla a țeranilor.

De Dr. I. Neagoe.
(Urmare.)

Nu pot încheia trista rubrică științifică a „causei pelagrei“ fără a aminti și teoria D-rului A. Urbeanu, pe care citind-o în anul acesta, am vădit, că are destulă bază logică și științifică ca să merite munca unei cercetări științifice mai întinse și mai detaliate.

D-nu A. Urbeanu dice, că cauza pelagrei este lipsa sărurilor de potasă în porumb, fie bun ori rău. Având organismul nostru foarte mare lipsă de această substanță, de ôre-ce este bine reprezentată în țesăturile nervilor și a centrilor celor mari ai sistemului nervos, adecă a creierilor, ast-fel lipsa va produce derangiamentul funcțiunilor regulate ale acestor organe și prin urmare bôla.

Teoria acésta, din punct de vedere fiziologic și clinic, are cu mult mai multă logică, de cât teoria îmbetrânită, reu clădită și lipsită de armele afirmătoare ale științei a lui Ballardini-Roussel, care — afară de țera noastră — este deja pretutindenea îngropată.

Efectele rele pe cari le produce lipsa sărurilor de potasă în nutrimânt a dovedit-o la animale deja de mulți ani celebrul Boussingnault. În cercetările sale memorabile asupra asimilației, nutrirei și a unor schimbări chimice dela anumite substanțe folosite pentru nutrirea animalelor, Boussingnault a dovedit, că vitele hrânite cu nutreț sêrac de săruri de potasă slăbesc, êr decă forma acésta a nutrirei se continuéză, vitele mor. Apoi în Mexico și Peru este un lucru deja cunoscut, că decă nutrescî caii numai cu porumb, aceștia slăbesc, începe a le cădea pêrul, copitele și dinții, ameteșc și în urmă se prăpădesc. Bôla acésta se numesce în limba spaniolă „Emaisadura“ sêu „Emaisada“. Care va să dică, este destulă cauză logică și științifică ca excelențul nostru institut de anatomie patologică experimentală și bacterologie să se pôtă ocupa cu acésta cestiune, precum și în general cu cestiunea pelagrei.

În Austria, prin amicul meu dr. Neusser și la noi deja încă prin unii

confrați, începe a se învinovăți ca „cășunător de pelagră“ rachiul, basamacul produs din porumb stricat. Cât adevêr chimic este în afirmarea acésta eu nu știu; dêr pot afirma, că este multă pelagră unde nici urmă nu este de basamac, unde se bea numai vin, de exemplu în multe provincii ale Italiei, și nu este nici urmă de pelagră unde se bea basamacul fabricat din porumb stricat, pôte în mai mare cantitate ca la noi, de exemplu în Transilvania și Ungaria.

Am tractat cu intenție mai pe lung cestiunea causei pelagrei, ca de-o parte să fie bine înțelésză de toți și ast-fel ferindu-ne de orbecări, să pôtă aprecia ori și cine bunătaea ori nebunătaea mijlôcelor de combatere pe cari le voi propune.

Medicina astăzi nu mai este mitică, adî este știință care tracteză despre „cauză și efect“, prin urmare știință alcătuită ast-fel în cât să fie ușor de înțeles. Mai ales când mijlôcele propuse pentru combaterea pelagrei nu sunt doctorii, ci instituțiuni și legiuri, atunci este de neapêrată trebuință ca să vorbeșci în formă de înțeles și ușor de priceput.

(Va urma.)

MULTE ȘI DE TOATE.

O aventurieră.

Înaltă, îmbrăcată cu multă eleganță, împodobită cu scule scoupe și foarte frumoșe, exprimându-se cu multă distincțiune, o tînêră de-o frumusețe fermecătoare, care se dedea une-ori drept marchisa de Trésigny sêu altă-dată își lua pomposul nume de contesa de Plêmeur, visita de o lună de zile cele mai renumite magazine din Paris, din cartierul Operei și de pe marele bulevarde, unde alegea lucrurile cele mai scoupe și mai elegante.

În totdeuna ea trimetea lucrurile cumpărate, printr'un băiat din magazin, la adresa sa în strada Montmartre 143, unde în mod regulat marchiza sêu contesa, la intrare, își lua obiectele cumpărate și ruga pe băiat să aștepte puțin.

Așteptă mult însă bietul băiat, căci marchiza nu mai apărea. Aventuriera se făcea întotdeuna nevădită printr'o altă eșire, care răspundea în strada Croissant.

Alte-ori, îmbrăcată într'un costum simplu, aventuriera se presenta ca premieră a vre-unui magazin.

— Cum se pôte, exclama dênșă, adresându-se la magazinele cele mari de pe

bulevarde, n'atî trimes încă cele 20 de pachete pe cari stăpâna noastră le-a comandat de atâta timp.

— Dêr n'am primit nici o comandă dela d-v., căuta să se souseze negustorul. — E cu neputință, a venit o lucrătoare din atelierele nôstre, sunt dece zile, de sigur însă că ști neglijeat. Decă le aveți gata, dați-le, vê rog imediat, am mare nevoie chiar adî.

De obicei, furnisorii se esecntau și pungașia era făcută.

Cu acest sistem, pungașoica reușise să înșele mai pe toți marii comeroianți de articole de modă și bijuterie din centrul Parisului. Plângerile depuse la poliție în contra acestei aventuriere curgeau în fișoare și sumele cu cari acésta îndrăsnită înșelese pe neguțatori sunt fabuloșe, ele trec peste 200 000 lei.

În urma acestor plângeri, poliția a luat măsuri de urmărire și aventuriera a fost descoperită zilele trecute într'un oțel de mâna a treia din strada Jeuneurs. Ea se numesce Clotilde Vathard și, interogată, a mărturisit imediat toate pungașile făcute.

POȘTA REDACȚIUNEI.

D-lui R. R. în Bila. Adresați-vê d-lui președinte Gheorghe Missail, avocat. Atâta ajunge.

Têrgul de rimători din Steinbruch.

Starea rimătorilor a fost la 15 Nov. de 22.526 capete, la 16 Nov. au intrat 82 capete și au eșit 231 capete rămânând la 17 Nov. un număr de 22327 capete.

Se notéză marfa: ungurésză veche grea dela — or. până la — or. marfa ungurésză tînêră grea dela 52.— or., până la 53.— or., de mijloc dela 53.— or. până la 54.— or. ușorâ dela 54.— or. până la 55.— or.

Cursul la bursa din Viena.

Din 18 Noemvre 1897.

Renta ung. de aur 4%	122 35
Renta de corone ung. 4%	99 95
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	121.—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	100 75
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	120 60
Bonuri rurale ungare 4%	97 70
Bonuri rurale croate-slavone	97 90
Imprum. ung. cu premii	152 75
Losuri pentru reg. Tisei și Segedin.	138 75
Renta de argint austr.	102 45
Renta de hârtie austr.	102 40
Rent. de aur austr.	122 90
Losuri din 1860	143 50
Acții de-ale Bâncoi austro-ungarâ.	950.—
Acții de-ale Bâncoi ung. de credit.	387 50

Acții de-ale Bâncoi austr. de credit.	354 50
Napoleondori	9 53 1/2
Mârcoi imperiale germane	58 82 1/2
London vista	119 80
Paris vista	47 55
Rente de corone austr. 4%	102 15
Note italiene.	45 25

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 19 Noemvre st. n. 1897.

Măsura sêu greutatea	Calitatea.	Valuta austr.	
		fl.	or.
1 H. L.	Grâul cel mai frumos	9	—
„	Grâu mijlociu	8	60
„	Grâu mai slab	8	30
„	Grâu mestecat	5	80
„	Sêcarâ frumôsă	5	70
„	Sêcarâ mijlociă	5	20
„	Orz frumos	4	20
„	Orz mijlociu	3	70
„	Ovês frumos	2	60
„	Ovês mijlociu	2	40
„	Cucuruz	3	80
„	Mălaiu	4	30
„	Mazăre	9	20
„	Linte	12	—
„	Fasole	6	—
„	Sêmênță de in	7	—
„	Sêmênță de cânepă	4	50
„	Cartofi	1	60
„	Măzărliche	—	—
1 kilă	Carne de vită	—	46
„	Carne de porc	—	52
„	Carne de berbec	—	30
100 kil.	Sêu de vită prospêt	17	—
„	Sêu de vită topit	22	—

Cursul losurilor private

din 17 Noemvre 1897

	cump.	vînd.
Basilica	6 75	7 25
Credit	199 75	200.—
Clary 40 fl. m. c.	59.—	60.—
Navig. pe Dunăre	156.—	162.—
Insbruck	29.—	30.—
Krakau	27 75	28 75
Laibach	22 50	23.—
Buda	61.—	63.—
Palfy	59 50	60 50
Crucea roșie austr.	19 25	20 25
dto ung.	9 50	9 60
dto ital.	11 50	12.—
Rudolf	24 50	25.—
Salm	74.—	74 50
Salzburg	28 50	29 50
St. Genois	79.—	80.—
Stanislau	45.—	47.—
Triestine 4 1/2% 100 m. c.	149.—	153.—
dto 4% 50	68.—	72.—
Waldstein	57.—	60.—
dto de 10 franci	—	—
Banca h. ung. 4%	123.—	124.—

Cursul pieței Brașov.

Din 19 Noemvre 1897.

Banota rom. Cump.	9 47	Vînd.	9 48
Argint român. Cump.	9 42	Vînd.	9 44
Napoleond'ori. Cump.	9 53	Vînd.	9 54
Galbeni Cump.	5 53	Vînd.	5 61
Ruble Rusesci Cump.	127 1/2	Vînd.	—

dêr totuși întrebă pe doftori să-i spună drept, decă mai e vre-o speranță de scăpare sêu nu. Unii dintre ei se mai codeau, altul însă îi spuse drept, că nu mai e nici o scăpare, decât sapa și lopata.

Intr'aceea s'aude pe stradă strigând: „Eu sunt doftorul, care vindec fără greșelă, pe ori-ce om de ori-ce bôla“. Argații împêrâtesci cum aușiră, se duseră iute în casă și îi spuseră împêratului. Împêratul îndată porunci să-l chieime în casă. Doftorul cel nou intră, dêr spre marea lui mirare și întristare tocmai aci vêdû pe arhanghelul la picioare. După învoiala avută, acesta era semn, că de aci se se care, că arhanghelul are să-i ia sufletul în curênd. Împêratul îi spuse cu hotărîre, că ori îl vindecă, după cum a dis, și atunci are să capete o avere nespuse de mare, ori de nu, apoi argații au să-l omôre, ca să nu mai înșele lumea cu minciuni. Finul acum se uita cu jînd, la nănașu-sêu, ca și când ar fi vrut să dică, ca să se mute la cap, ca să scape cu viață din încurcătura asta. Nănașul însă sta neclintit la locul lui.

Ce-i vine în minte doftorului? Nevoia îl învață pe om multe. Poruncesce argaților să întorcă pe îm-

pêratul cu patul așa, ca să vină cu capul unde îi sunt picioarele. Arhanghelul dădû din cap, dêr nu dîșe nimic, însă nici nu se mută dela locul sêu. Noul doftor îl atinse apoi cu buruena de leac și împêratul îndată se simți bine și se sculă.

Împêratul și toți ai curții nu mai sciau acum ce să facă de bucurie și cum să cinstescă mai bine pe noul doftor. Ast-fel, după ce l'a încercat cu averi nespuse și cu multe scumpeturi, doftorul a plecat și arhanghelul după el. Veți bine, arhanghelul era necunoscut și nevădit de alți ômenî, numai de finul sêu. Pe drum arhanghelul îi dîșe finului sêu: „Bine, bine, fine, acum te-am iertat, dêr de altă-dată se nu mai faci ce ai făcut, că o pățesci rău cu mine“. Finul făgădui și cu asta se despărțiră.

Mergênd el pe drum, cugeta în sine, să se lase de doftoria, că are cu ce trăi acum, dêr, ca omul lacom, de ce are de aceea ar vré să aibă tot mai mult. Astfel se hotărî în urmă, ca totuși să nu-și lase meseria, dêr ca să nu mai vie cum-va în vre-o încurcătură ca aceea cu împêratul, își schimbă vorbele, ce le folosia până aci, că vindecă fără greșelă, pe ori-care, de ori-ce bôla, și

începû a striga așa: „Eu sunt doftorul, care vindec fără greșelă, pe ori cine de ori-ce bôla, decă vré nănașul, êr decă nu vré nănașul, môrtea-i e pârtașul“. A eșit destul de bine și așa și a mai vindecat mulți ômenî și a adunat încă multă avere. După ôre-care vreme împêratul țerii s'a bolnăvit êrăși rău, ca mai 'nainte. A chiămat de nou pe doftorii săi, dêr' êrăși n'au putut ajuta nimic. Împêratul se gândi acum, că ce bine ar fi, decă ar sci cine-va, unde se află doftorul, care l'a vindecat în rëndul trecut. Dêr' de unde să-l iai, că el n'avea locuință statornică, ci adî era într'un sat, mâne într'altul. Împêratul dēdû poruncă să-l caute pe unde vor sci argații săi și să-l aducă la curte. Argații nu umblară tocmai mult și-l aflară într'un sat din apropiere strigând pe uliță în felul cum v'am spus pe urmă. Argații îl luară și îl duseră pe sus la curte; pe urmă intrară ei înainte la împêratul și-i spuseră, că l'au găsit și l'au adus, dêr' că acum nu mai strigă ca mai înainte, ci dîșe, că numai așa vindecă fără greșelă, decă vré nănașul, decă nu môrtea-i e pârtașul. Împêratul porunci să între îndată.

Doftorul intră, dêr cum intră, lucrul cel dintăi i-a fost să vadă,

unde stă nănașul; el însă era êrăși la picioare. Acum nu-i mai venea poftă să mai glumescă cu nănașul, dêr' îi era tămă și să-i spună împêratului, că acum nu-l mai pôte vindeca, că môrtea-i e la cap și arhanghelul la picioare. Împêratul vêdêndu-l zăpăcit îi dîșe cu hotărîre, ca să-i spună drept, decă pôte, să-l scape și decă nu pôte el, atunci să-i spună cine-i e nănașul, ca să-l chieime pe el să se învoiască amêndoi.

— „Să ierți înălțate împêrate, eu și în rëndul trecut tot numai cu învoirea nănașului te-am făcut sănêtos; de atunci erai hotărît la môrte, dêr mî-a făcut numai mie un hatâr, ca să scap eu cu viață. Acum însă nu se mai învoiesce, ori ce mi-ai face“.

— „Bine, spune-mî numai, cine-i nănașul têu?“

— „Nănașul meu este arhanghelul Michail; decă vré să vorbeșci cu el, el stă tocmai în față la picioare“.

Împêratul încremenî, când aușî vestea asta, pe semne că aușise și el cine e arhanghelul Michail. Intr'aceea môrtea cu cōsa ei tăia firul vieții împêratului și arhanghelul îi luă sufletul cu sine, êră trupul lui fû îngropat cu mare cinste și alaiû, după cum se cuvine unui împêrat.

Mărci gemane Cump. 58.50 Vënd. —.
Lire turcesci Cump. 10.70 Vënd. —.
Sorici. fonic. Albina 5% 100.75 Vënd. 101.75

Bursa de mărfuri din Budapesta.
din 17 Noemvrie n. 1897.

Table with columns: Săminte, Calitatea per Hect., Prețul per 100 chilogr., and various agricultural products like Grâu Bănăţenesc, Orz, etc.

Bursa de Bucureşti

din 11 Noemvrie n. 1897.

Table with columns: Valori, Do. bnda., Scad. cup., and various financial instruments like Rentă română perpetuă, Oblig. de Stat, etc.

SCOMPTURI:

Table with columns: Banca naţ. a Rom., Paris, Petersburg, Berlin, Londra, Viena, etc.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Ball-Seidenstoffe 35 kr.

bis fl. 14.65 p. Meter — fomie schwarze, weisse und farbige Henneberg-Seide von 35 kr. bis fl. 14.65 p. Meter...

Seiden-Fabriken G. Henneberg, 1162. (K. u. K. Hofliep.) Zürich.

Concurs.

Staţiunea de învăţătoră a şcolii de tete a „Reuniunii Femeilor Române Sălăgene“ devenind vacanţă, prin abdicere, pentru complinirea acesteia se publică concurs.

Emolumentele împreunate cu această staţiune sunt:

1. Plata anuală în număr 360 fl. solviţi în rate lunare.

2. În edificiul şcolii locuinţă cu trei chilii, culină, cameră, pivniţă şi grădină de legume.

Doritorii de a obţine această staţiune se-şi subţernă recursul provădute cu atestat de calificare până la 15 Decemvrie st. n. la presidenta Reuniunii în Şimleu.

Învăţătoreasă alasă va avé sô-şi ocupe staţiunea la 1 Ianuarie 1898 Şimleu, 14 Noemvrie 1897.

Augustin Vicaşu, actuar.

2-2

Stofe veritabile din Brünn,

pentru

Sesoniul de Tómnă şi Érnă 1897.

Un Coupon de 3.10 metri lungime, complet pentru o garnitură de haine bărbătesci (roc, pantaloni şi giletă) costă numai

- fl. 4.80 stofă bună
fl. 6 — „ mai bună
fl. 7.75 — „ fină
fl. 9. — „ mai fină
fl. 10.50 — „ foarte fină

Stofe de paltóne, de pantaloni, postav de dame loden pentru turisti, Kammgarn fin, trimite cu remburse şi cu preţurile fabricii depoul renumitei fabricii de postav

Siegel—Imhof în Brünn.

— Mostre gratis şi franco. —
— Garantăză liferăţia tocmai ca mostra. —

A comanda Stofe direct dela sus numită firmă este foarte avantajos în toate privinţele. 1184, 37—45

Atelier nou de croitorie modernă! IOAN HRISTESCU

croitor bărbătesc

Braşov, Têrgul inului Nr. 26.

Am onóre a aduce la cunoştinţa onoratului public, că după o pracsă de mai mulţi ani ca sodal (calfă) de croitorie bărbătescă, am deschis un

Atelier de croitorie modernă,

după sistemul cel mai nou, sub conducerea mea proprie, făcând toate soiurile (felurile) de vest minte, precum:

Paltóne, Pardiseuri, costumuri de haine după moda cea mai nouă şi cu preţurile cele mai moderate.

Primesc tot-odată ori-ce reparaţiuni ce cad în specialitatea hainelor bărbătesci, executându-le prompt, bine cu gust şi ieftin.

Rugându-mă de onoratul public a mă sprijini cu preţuitele comande, asigurând, că imi voi da totă silinţa de a satisface cu cea mai mare punctualitate, sunt cu totă stima:

Ioan Hristescu.,

măsuru-croitor bărbătesc.

1402,5—12.

Tipografia de tipuri veritabile de cauciuc, în toate limbile şi mărimi, precum şi Stampiglii şi sigile se pot comanda direct

dela fabricantul J. LEWIN, fabrica de stampiglii şi tipuri Wien, Adlergasse Nr. 14, u. Telefon Nr. 12179.

O tipografie de mână completă, cu razim patent, cleşte şi vâpselă (pasta) permanentă, pentru efectuarea de tipărituri diferite: bilete de vizită, adrese, cuverte, circulare etc. se vënd cu

Table with columns: Tipuri, and prices: 80 Tipuri . . fl. 1.20 cr., 130 " " " 2. " " " 2.50 " " " 3. " " " 3.75 " " " 4.50

In cas de nu convine primesc retour. — Agenţi se caută — Preţuri curente gratis şi franco. —

Acum ti vine rëndul şi cumătrului. El nu primise până aci nici un semn vëndit, din care se înţelégă, că are sô móră în curënd, deşi era moş bêtân, gârbovit de ani. Intr'o ði écă vine arhanghelul la cumêtrul sêu şi cere sê vie după el, că i-a sosit césul sê pârăsescă lumea. „Bine, bine, cumetre, apoi așa te-ai ținut de cuvânt? Par'că alt-fel ne-a fost vorba, ca sê-mi dai de veste înainte, sê seiu când sê fiu gata, şi acum fără veste vréi sê mă iai“.

— „Ascultă, cumetre, eu nu glumesc şi de cuvânt m'am ținut. Când ai fost bolnav de friguri ce gândeai? Acela nu era ore semn sê te gătesci? După aceea ai căpêtat ameteii la cap, apoi dureri în piciorie şi junghiuri prin tot trupul; dinţii ti-au căcut toţi din gură, vederea ochilor ti-s'a slăbit de tot, şi ai albit ca o oie, pe urmă şi somnul, fratele morţii, nu ti-a vestit din destul, că în curënd am sê viu?“.... N'a avut ce face cumêtrul, şi şi-a luat rēmas bun dela toţi ai sêi şi a plecat.

Intr'un loc arhanghelul se opri şi începù a săpa o grópă. „Ce faci, cumetre, aici?“ — „Am sê fac o grópă pentru un muritor, pe care

tocmai aici vréu sê-l îngrop, dér nu mi-am luat măsură pentru el, am făcut'o şi nu sciu, de e destul de mare, séu nu, dér sciu, că e tocmai așa de înalt ca tine; én lungesce-te binişor lângă ea, sê vèd, decă este tocmai atât de lungă cât tine“. Cumêtrul nu se gândia la nimic şi s'a lungit lângă grópă. „E tocmai bună“ ðise arhanghelul; acum scólă-te“. Dér' când sê se scóle, cade în ea şi arhanghelul începe a arunca pământul peste el ðicēnd: lasă că pentru el fac eu alta, e bună şi pentru trupul tēu, sufletul însé vine cu mine.

A mai trecut multă vreme şi fiul cumêtrului încă trebuia odată sê-şl dea pelea popii, sufletul nănaşului, dér el nici gând nu avea, îşi urma mereu meseria sa, pe urma căreia strînsese foarte multă avere, de nu mai scia ce sê facă cu ea. Pe lângă acestea era şi el acum bêtân, gârbovit de ani. Intr'o ði écă arhanghelul că vine şi la el şi îi ðice cu frumosul, sê poftescă cu el la preumblare. Merseră ei mult până ce ajunseră într'o pescere mare, mare, de nu-i mai vedeai marginile;

aci ardeau o mulţime nenumărată de luminări; unele acum sê aprindeau, altele ardeau aprinse mai de mult şi altele sê stingeau.

— Ce însemnăză acêsta, nănaşule? Ce e cu atâtea luminări aici?“

— Acestea sunt vieţile ómenilor: cele cari sê aprind acum, acum se nasc, cele ce ard, s'au născut mai de mult şi cele ce se sting, sunt vieţile celor cari se sfêrşesc acum.

— A, înţeleg, nănaşule; marî sunt tainele lui Dumnezeu şi mare e şi puterea ta, te rog însé sê-mi spuî, care dintre acestea e lumina-rea mea, ca sê vèd, cât am sê mai trăiesc.

— Acêsta de aici, care tocmai acum se stinge, îi răspunse arhanghelul. Cu acestea el suflă lin în ea şi ea se stinse şi finul adormi cu trupul pentru tot-déuna, ér' sufletul îl luă arhanghelul cu sine. Unde-l va fi dus, nu scim, dér' vom vedé, când ni-se va stinge lumina-rea şi noué.

Braşov, în Noemvrie 1897.

I. Darin.

Nr. 17300—1897.

PUBLICAŢIUNE!

Marţi în 7 Decembrie a. c. înainte de prânz la 10 ore se va ţinea la oficiul orăşenesc economic, predarea minuendă a furnisărei materialului de petriş pro 1898 eventualmint 1899 şi 1900 receiver pentru conservarea şcolilor în suburbii şi împrejurimea Braşovului.

Quantitatea petrişului pro 1898 represintă circa 2924 prisme, părţi petriş făcut parte petriş de riu. Oferenţii au de a-şl ascerne, până în 7 Decembrie a. c. înainte de prânz la 10 ore la oficiul amintit ofertele scripturistice, sigilate, provădute cu timbru de 50 cr. şi cu vadiu de 5% dându-şl în ofert tot-deodată şi dechieraţiunea, că condiţiunile de oferte li sunt cunoscute şi că se supun lor necondiţionat.

Condiţiunile de oferte se pot examina în decursul órelor de oficiu la amintitul oficiu.

Braşov, 12 Novembrie 1897.

1425,1—1.

Magistratul orăşenesc.

Marea bancrută!

New-York și Londra n'au lăsat necrutat nici continental european și marea fabrică de argintărie s'a vădat necesită să dăruiască întregul ei deposit în schimbul unei răsolate mici pentru muncă.

Eu sunt impunit și îndeplinesc acest mandat.

Eu trimit: prin urmare ori cui, fără bogă, ori sărac, următoarele
 6 cuțite fine de masă cu lamă
 6 furculițe de argint patent american
 6 linguri de argint patent american
 12 lingurițe de argint pentru cafea
 1 furculiță de argint pentru supă

patent american,

Tote cele 44 de obiecte sus amintite au costat mai înainte

fl. 40 și acum se pot cumpăra pe prețul bagatel de fl. 6.60.

Argintul patent american este un metal alb, care își păstrează

culoarea argintului 25 de ani, despre ceea ce se garantează.

Cea mai bună dovadă, că acest inserat **nu e șarlatanie**,

mă simt îndatorat în public, că ori cine, cărui n-a-i convinsă marja

îi trimite bani înapoi, nimeni însă să nu treacă cu vederea ocazia

cea această favorabilă, de ași procura această garnitură pompoasă,

care cu deosebire se potrivește pentru

CADOURI DE CRĂCIUN ȘI DE ANUL NOU

și pentru menajde casă.

Depou numai la **A. HIRSCHBERG-S**

Haupt-Agentur der vereinigten amerik.

Patent-Silber-waarenfabriken.

Telephon, Nr. 7114.

W I E N.

II., Rembrandtstrasse 19/VII.

Se trimite în provincia numai cu rambursă postală sau cu trimiterea sumei înainte.

Praful de curățit aceste obiecte 10 cr.

Veritabil numai cu marca:

Estras din scrisorile de recunoștință.

Sunt foarte mulțumit cu trimiterea garniturii, și s'eu mi mai trimiți încă o garnitură cu fl. 6.60. — Kolozsvár.

Excelens Baronin Bánffy.

Cu trimiterea garniturii sunt foarte mulțumit. Vă rog a trimite încă una asemenea.

Bozo vics, Ungaria.

Cu trimiterea sunt mulțumit. Vă rog încă pentru o garnitură.

1159,5—5 Johann Matorosy.

Kalocsa.

Lucrări de legătorie de cărți.

Wilhelm Haydecker

legător de cărți, și lucrător de galanterii,
 Brașov, Strada Porții Nr. 22.

Recomandă Onoratului public dela oraș și dela sate

Legătoria sa de cărți,

ce există de 14 ani cu cel mai bun renume și este
 mult mărită și din nou arangiată cu 9 mașini di-
 ferite.

Se efectuesc toate lucrările ce cad în sfera legătoriai de cărți, dela cea mai simplă carte de școlă legată, până la cea mai fină **legătură de lux în piele, catifea, mătase, pluș, pânză** etc. executând cât se poate de bine și de exact.

Având lucrătorii de toate speciile esecelent pregătiți, această legătoria de cărți **poate se esecute inte și foarte ieftin** tot ce se poate cugeta mai bun în aceste lucrări.

Lucrări de galanterii, passepartout, cartonage etc. în toate esecutiunile posibile.

Despărțiment deosebit pentru legarea cărților comerciale, protocoalelor pentru autorități și oficiilor comunale, cu un personal anume instruit pentru acesta; cel mai durabil și cel mai practic mod de legat.

Tipăresce inscripțiuni pe pantofici de cunună și la stéguri etc.

WILHELM HAYDECKER,

legător de cărți,

Strada porții Nr. 22.

9—00

Strada porții Nr. 22

Cele mai bune, mai solide și mai ieftine

SPIRT contra Reumatismului.

Premiat cu **diplome** și cu **medalia de aur** la expoziția din **Cairo 1895** și la expoziția de medicamente din **London 1896**. — Analizat de medicii și aplicat în spitalului cu mare succes ca medicament exterior.

Vindecă lute ori și ce vătămare a corpului, așa ca **șoldina, reuma, ischia, astma** și altele.

Durerea de dinți și cap, o alină în cinci minute.

Prețul unei sticle cu instrucția folosirii 1 coronă; sticla mai mare 2 corone 40 flieri.

Depou principal în BUDAPESTA la farmacia D. Török József Király-utca Nr. 12 și D. Dr. Egger A. Váci körút Nr. 17, se mai află la toate farmaciile din capitală, și la cele mai multe din provincie cum și la Producătorul:

Widder Gyula,

farmacist S.-A.-Ujhely Nr. 126.

Comandele din provincie se efectuează punctual.

Se află în **Brașov** la farmacia D-lor Kelemen Ferencz, Ales. Jekelius, Schuster K., Roth V.

1872, 18—20.

Numai pe ómenii tineri

Îi interesează a scii, că după întrebuințarea de câte-va zile leucesce și cele mai învechite suferințe. **Oleiu Santal** și **Balsam Copaive** devine de prisos, de-orece aceste mijloce strică stomacul și nu vindecă bóla.

Prețul unei sticle **BOITON Injecția** 1 florin.
 Deposit general pentru Ungaria:

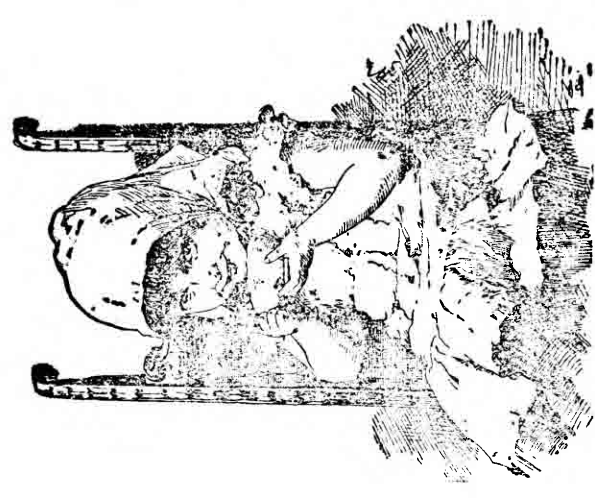
Apoteca ZOLTAN BELA Budapesta,

V. Grosse-Kronnengasse Nr. 23. (Ecke Széchenyi-platz).

Se află în farmaciile mai mari. *Depou principal:* la icrmacia Carl Schuster în Brașov.
 Adresa pentru comande cu posta:
 Farmacia **ZOLTAN Budapesta.**

4—60

Tipografia A. Muresianu, Brașov.

Me-mi place Mai mult!

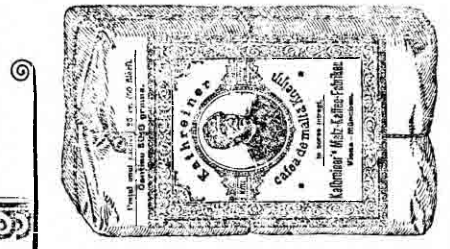
Cine bea
Kathreiner
 Cafeaua de maltă Kneipp

Toți cari doresc a-și conserva și întări sănătatea și totuși se nu renunțe la obicinuita și plăcuta folosință de cafea. Pentru-că un ataus de cafea Kathreiner delatură efectul dăunous sănătății ce-l produce folosința cafelei de boane.

Toți aceia, a căror bună dispoziție este jignită prin ceva. Îndesebi la cei-ce sufer de stomach și nervi s'a dovedit folosința de cafea Kathreiner pură în mii de casuri ca cea mai bună beutură și cea mai ușoară de mistuit.

Toate femeile și toți băieții, pentru a căror debilită constituție cafeaua Kathreiner este foarte ușor suportabilă, care pură sau și amestecată cu cafea de boane devine o beutură de un gust plăcut și predilect.

Toți aceia, cari vor să cruce în gospodărie și totuși să aibă o cafea bună și sănătoasă. Aceasta o poate ofer pentru ori-cine, pe placul tuturor singură numai cafeaua lui Kathreiner ca ataus la cafeaua de boane sau pură.

Kathreiner cafeaua de maltă Kneipp

este o adevărată cafea de sănătate și familie, prin care prin un mod de fabricație al lui Kathreiner aprobat în toate țările și de cele mai mari autorități, se dá cafelei de boane un gust admirabil. Cafeaua Kathreiner împreună gustul exotic al cafelei de boane cu cunoscutele calități sanitare a cafelei indigene de maltă.

Rugare: Pentru de a nu fi sedus și înșelat să se considere, cetească cu grijă cele imprimare pe pachetul original cu inscripția „Kathreiner”.

Pachete fără numele **Kathreiner** nu sânt veritabile.